

Ο Κοινωνικός

«αυτοματισμός»

Μια από τις νέες έννοιες που έχουν εισαχθεί τα τελευταία χρόνια στο λεξιλόγιό μας είναι του κοινωνικού «αυτοματισμού». Με την έννοια αυτή περιγράφεται μία από τις μεθόδους που στοχεύουν στην απόσπαση της προσοχής των ανθρώπων από τα πραγματικά προβλήματα που τους απασχολούν. Ο κοινωνικός αυτοματισμός αποτελεί μια σύγχρονη προσαρμογή του «διαίρει και βασίλευε», αφού έχει ως στόχο να διοχετεύσει την ανθρώπινη οργή και αγανάκτηση στο αλληλοφάγωμα. Κοινωνικό αυτοματισμό έχουμε όταν μια ή περισσότερες κοινωνικές ή επαγγελματικές ομάδες στρέφεται/ στρέφονται εναντίον μιας άλλης. Κοινωνικό αυτοματισμό έχουμε όταν ομάδες «αγανακτισμένων» πολιτών επιτίθενται εναντίον άλλων ομάδων, οι οποίες διεκδικούν τα αιτήματά τους με μη αποδεκτό –από τους έχοντες και κατέχοντες– τρόπο. Η διαδικασία που ακολουθείται: Οι πάσης φύσεως διαμαρτυρόμενοι διαπομπεύονται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) ως «εχθροί της πατρίδας», «υπονομευτές της εθνικής οικονομίας», «αποστέρητες της εθνικής οικονομίας», «αποστέρητες της εθνικής οικονομίας», «αποστέρητες της εθνικής οικονομίας» (καθαρίστρια με ετήσιο μισθό 120.000 Euro – λιμενεργάτης με 500.000 κοκ.). Βα-

σικό στοιχείο της διαδικασίας του κοινωνικού αυτοματισμού αποτελεί η κλήση των εκπροσώπων της ομάδας αυτής ενώπιον του δικαστηρίου των ΜΜΕ, όπου συνήθως ένας εκπρόσωπός της έρχεται αντιμέτωπος με πολυάριθμους δημοσιογράφους / εισαγγελέις. Η ετεροβάρης εκπροσώπηση έχει ως στόχο και –συνήθως– ως αποτέλεσμα να ακουστούν τελικά οι θέσεις των δημοσιογράφων, οι οποίες είναι σε κάθε περίπτωση (είτε απεργούν οι οδοκαθαριστές είτε οι δάσκαλοι ή όποια άλλη ομάδα) ίδιες και απaráλλαχτες: Αναφέρονται στο κακό και στις ζημιές που προκαλεί η απεργία ή η διαμαρτυρία στην εθνική προσπάθεια και στις άλλες κοινωνικές ομάδες. Ως αποτέλεσμα, τα αιτήματα των διαμαρτυρούμενων, ακόμη και μετά από μακροχρόνιες απεργίες δεν προβάλλονται ή προβάλλονται αποστασιαστικά και σε κάθε περίπτωση με τέτοιο τρόπο ώστε να δυσφημηθούν τελικά την ομάδα αυτή και τον αγώνα της.

Δημιουργία συνθηκών κοινωνικού αυτοματισμού: Ένα παράδειγμα
Δεν πέρασε πολύς καιρός που στο στόχαστρο ήταν οι δημόσιοι υπάλληλοι (ΔΥ), όταν το πανελλήνιο βομβαρδίζονταν από «έρευνες» φορέων, οι οποίες ανέβαζαν τον αριθμό τους σε 1.100.000!!!! Βρέθηκε λοιπόν ο εσωτερικός εχθρός και πολύς κόσμος οδηγήθηκε στο συμπέρασμα ότι ο περιορισμός των ΔΥ θα λύσει πολλά προβλή-

ματα. Το γεγονός ότι η απογραφή έδειξε ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι δεν ξεπερνούν τις 768.009, εκ των οποίων μόνιμοι είναι οι 625.738 φαίνεται ότι πέρασε απαρατήρητο, μέσα στη θερινή ραστώνη. Επειδή όμως οι αριθμοί από μόνοι τους δεν είναι πολλές φορές ικανοί να αποδώσουν το πραγματικό μέγεθος, ας δούμε το ποσοστό των δημοσίων υπαλλήλων ως προς το σύνολο του πληθυσμού στη χώρα μας και σε δύο από αυτές που θεωρούνται ως «προηγμένες»:

Ελλάδα: 8%
Αγγλία: 20%
Γαλλία: 22%

Η παραποίηση της αλήθειας είχε ως αποτέλεσμα, στα ΜΜΕ, στα καφενεία και σε ιδιωτικές συνομιλίες ακόμη και μεταξύ φίλων και συγγενών να εξαπολύονται αντίπαλες κατηγορίες εναντίον όσων υπηρετούν στο δημόσιο και –στο 2010– έχουν το εξαιρετικό προνόμιο να απολαμβάνουν εισόδημα που υπερβαίνει τα 1000 Ευρώ!!!! Η πονηρία ή η αμάθεια οδηγούν μάλιστα ορισμένους πολιτικούς σε μια στάση επιμονής-ακόμη και σήμερα-στην αντίληψη ότι βασική αιτία της οικονομικής κρίσης αποτελούν τα δημόσια έξοδα. Η αλήθεια είναι όμως, ότι παρά την εξυπηρέτηση του χρέους, τα δημόσια έξοδα του ελληνικού κράτους παραμένουν λιγότερα από τα αντίστοιχα «προηγμένων» δυτικοευρωπαϊκών χωρών (πχ. για το 2009, ενώ οι δημόσιες δαπάνες στην Ελλάδα ανήλθαν στο 46,86% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, στη Γερμανία έφθασαν το 55,15% του ΑΕΠ). Θα ήταν βέβαια περι-

τό να τονιστεί ότι κανένας/ία, από τους/τις πολιτικούς, τους/τις επαγγελματίες του τύπου και τους ανθρώπους της διανοήσης δεν βρέθηκε να ζητήσει συγγνώμη για τα ψεύδη που συνειδητά ή λόγω άγνοιας και αμάθειας είπε και όσα έγραψε. Αντίθετα, οι περισσότεροι/ες από αυτούς προχώρησαν με άνεση στη στοχοποίηση της επόμενης κοινωνικής ομάδας / εχθρού του λαού (αγρότες, καθαρίστρες, λιμενεργάτες, φορηγατζήδες).

Όλοι φταίμε και όλοι πληρώνουμε

Οι δημοσιογράφοι και οι πλέον προβαλλόμενοι δημοσιολόγοι, όταν δεν ασχολούνται με τη συκοφαντία εναντίον των «εχθρών του έθνους», επιδίδονται σε μια διαρκή προσπάθεια να μας πείσουν πως «όλοι φταίμε», όπως και ότι θα πρέπει να βαφτίσουμε την οπισθοδρόμηση εκσυγχρονισμό, την καταστροφή του κοινωνικού κράτους σε μεταρρυθμισή του και την λιτότητα υπευθυνότητα. Προσπαθούν να αποτρέψουν οποιαδήποτε ουσιαστική κουβέντα για τους λόγους που υποθηκεύουν το μέλλον μας και να μας πείσουν ότι τα ίδια άτομα που δημιούργησαν τη σημερινή κατάσταση, ακολουθώντας την ίδια συνταγή (κυρίως μείωση των απολαβών της μισθωτής εργασίας & εκποίηση του δημόσιου πλούτου) είναι ικανά να επιλύσουν το πρόβλημα και να οδηγήσουν την ελληνική κοινωνία σε καλύτερες μέρες. Δυσκολεύονται όμως πλέον να κρύψουν πως κάποιοι –έστω λίγοι– ευνοούνται από αυτή

την κατάσταση, κάποιοι όχι μόνον δεν πληρώνουν, αλλά κερδίζουν όλα αυτά που οι υπόλοιποι/ες χάνουμε.

Ο κοινωνικός αυτοματισμός στο καθημερινό επίπεδο

Είναι κρίνα αποδεκτό ότι η κρίση έχει επιπτώσεις σε μεγάλες μερίδες του πληθυσμού, ενώ φαίνεται ότι δεν θα αφήσει ανέγγιχτες και ορισμένες επαγγελματικές ομάδες που προς το παρόν έχουν ελάχιστα επηρεαστεί. Είναι βέβαια αυτονόητο πως διαφορετική είναι η επίδραση σε κάποιον που διάνει πολυτελώς και που θα χάσει ένα μικρό μέρος του εισοδήματός του και διαφορετική σε κάποιον που έχει ή θα χάσει το μισό των εισο-

Όπως διαφορετικό είναι να θέλεις να πετύχεις μια καλύτερη ζωή και διαφορετικό να επιζητάς να μειωθούν οι απολαβές των υπολοίπων στο επίπεδο των 500 Ε. Η προπαγάνδα φαίνεται πως έχει κάνει πολύ καλή δουλειά, αφού είναι βέβαιο ότι «λεφτά υπάρχουν», το θέμα είναι όμως να κατανοήσουμε που πηγαίνουν!

Του Δημήτρη Ζάχου¹

δημάτων του ή την ίδια του την εργασία. (Μια περαιτέρω ανάλυση των τρόπων που ο καθένας απειλημένος στην κρίση, όπως και του τρόπου που αντιδρά σ' αυτή όμως, ξεφεύγει από τα όρια αυτού του σημειώματος και ίσως αποτελέσει αντικείμενο μιας άλλης διαπραγματεύσης). Οι θιγόμενες πληθυσμιακές κατηγορίες είναι ευάλωτες στον κοινωνικό αυτοματισμό, αφού απ' ό,τι φαίνεται, μεταξύ ορισμένων μελών τους, εύκολα κερδίζει έδαφος η αντίληψη που θέλει υπεύθυνη για την κρίση κάποια άλλη ομάδα. Εκεί λοιπόν αποσκοπεί η όξυνση των κοινωνικών αντιθέσεων και η ενστάλαξη της ζήλιας και του φθόνου. Γιατί είναι διαφορετικό πράγμα να επιζητείς να βελτιώσεις το βιοτικό σου επίπεδο και να το φτάσεις –όπως σου είχαν τάξει όσοι μιλούσαν για την ισχυρή Ελλάδα του Ευρώ– σ' αυτό του Γερμανού για παράδειγμα ΔΥ που αμείβεται με minimum 3000 Ε καθαρές αποδοχές και διαφορετικό να επιθυμείς να απολυθεί ο υπάλληλος του δήμου που σε έχουν πείσει ότι «κάθεται».

Σ' αυτό το πλαίσιο, «αγανακτισμένοι» πολίτες εμφανίζονται στα ΜΜΕ –τα οποία να μη ξεχνάμε ότι ανήκουν σ' αυτούς που κερδίζουν από την κρίση και όχι σε κάποιους ανεξάρτητους και αμερόληπτους δημοσιογράφους– και καταφέρονται με «ιερή αγανάκτηση» εναντίον όσων προσπαθούν να προβάλλουν τα αιτήματά τους. Το ίδιο και στα καφενεία ή σ' όλους τους συναθροίσεων μεταξύ γνωστών, αλλά ακόμη και σε καθημερινές συζητήσεις μεταξύ φίλων, τα πνεύματα είναι τόσο οξυμμένα ώστε η συζήτηση πολύ συχνά πλέον ξεφεύγει από πολεμικά –έστω επιχειρήματα και προχωρά σε προσωπικές επιθέσεις και σε ύβρεις! Η σωστή πληροφόρηση, η ανοχή στη διαφορετική προσέγγιση και η πρόταση του συλλογικού συμφέροντος αποτελούν ανάχωμα στον κοινωνικό αυτοματισμό και σ' όλους αυτούς που καλλιεργούν για να εκμεταλλευτούν τη διχονομία και το αλληλοφάγωμα.